

Государствени бюджетни образователни учреждения

ш. Магаса дешара юкъярло

Рассмотрено: На заседании МО <i>ЗМ</i> / Куркиева З.Б. ___ / Протокол № <u>1</u> от <u>30</u> 08.2023-24г.	Согласовано: Зам.директора по НМР <i>БХ</i> /Булгучев Б.Х./ ___ августа 2023-24г.	Утверждаю: Директор ГБОУ «Центр образования г.Магас» Торшхоева М.М. ___ Приказ № ___ от ___ 08.2023-24г.
--	---	---

ДЕШАРА КНИЖКА ПРОГРАММА ¹ КЛАССА

«Дешара юкъярло ш.Магас»

2023-2024 учебни шу

Хъехархо: Зурабнакъан Абубакара Мадина

Дешара книжка . 1 кл..Книга для чтения.1кл.: Учебное пособие.(на
инг.языке)

Сост.: Тиминакъан З.З., Шеденакъан А.С.
Магас: Издательство "Сердало", 2017.-144с.:ил.

Йоазув 1 класс (к1ира 2 сахъат).

12

Урока №	Урока тема	Сахъа-таш	Ха		Ц1.болх
1	Алапий маъженаш лоацеи й1абхеи г1ажилгаш язъяр.	1	07.09	06.09	
2	Алапий маъженаш к1алара хъалхъайза г1ажилгаш язъяр.	1	08.09	08.09	
3	Алапий маъженаш язъяр.	1	14.09	13.09	
4	Алапий маъженаш язъяр.	1	15.09	15.09	
5	Алапаш А, а яздар.	1	21.09	20.09	
6	Алапаш М, м яздар.	1	22.09	22.09	
7	Алапаш У, у яздар	1	28.09	27.09	
8	Алапаш Р, р яздар.	1	29.09	29.09	
9	Алапаш Ш, ш яздар.	1	05.10	04.10	
10	Алапаш И, и яздар.	1	06.10	06.10	
11	Алапаш Н, н яздар.	1	12.10	11.10	
12	Алапаш Н, н яздар.	1	13.10	13.10	
12	Алапаш С, с яздар.	1	19.10	18.10	
13	Алапаш Л, л, О, о яздар.	1	20.10	20.10	
14	Алапаш Д, д яздар.	1	26.10	25.10	
15	Алапаш Х, х яздар.	1	27.10	27.10	
16	Алапаш З, з яздар.	1	09.11		
17	Алапаш К, к яздар.	1	10.11		
18	Алапаш Е, е яздар.	1	16.11		
19	Алапаш В, в яздар.	1	17.11		
20	Алапаш Б, б яздар.	1	23.11		
21	Алапаш Т, т яздар.	1	24.11		
22	Алапаш Я, я яздар.	1	30.11		
23	Алапаш Г, г яздар.	1	01.12		
24	Алапаш Й, й яздар.	1	07.12		
25	Алапаш Ц, ц, яздар.	1	08.12		
26	Алапаш Ч, ч яздар.	1	14.12		
27	Алапаш 1, 1 яздар.	1	15.12		
28	Алапаш Г1, г1 яздар.	1	21.12		
29	Алапаш П, п яздар.	1	22.12		
30	Алапаш Кх, кх яздар.	1	28.12		
31	Алапаш Ж, ж яздар.	1	29.12		
32	Алапаш ж1, б1, з1, в1, д1 яздар.	1	11.01		
33	Алап к1абда хъарак (ь) яздар.	1	12.01		
34	Алапаш Аь, аь яздар.	1	18.01		
35	Алапаш Хь, хь яздар.	1	19.01		
36	Алапаш Ю, ю яздар.	1			

12

37	Алапаш Ф, ф яздар.	1	25.01		
38	Алапаш Э, э яздар.	1	26.01		
39	Алап ч1оаг1а хъарак (ъ) яздар.	1	01.02		
40-41	Алапаш Къ, къ яздар.	2	02.02		
			08.02		
42-43	Алапаш К1, к1 яздар.	2	09.02		
			22.02		
44-45	Алапаш Т1, т1 яздар.	2	29.02		
			07.03		
46-47	Алапаш П1, п1 яздар.	2	14.03		
			15.03		
48-49	Алапаш Ч1, ч1 яздар.	2	21.03		
			22.03		
50-51	Алапаш Х1, х1 яздар.	2	04.04		
			05.04		
52	Алапаш Ц1, ц1 яздар.	1	11.04		
53	Алапаш Яь, яь яздар.	1	12.04		
54	Алап ы яздар.	1	18.04		
55	Алапаш Ё ё яздар.	1	19.04		
56	Алапаш Щ, щ яздар.	1	25.04		
57-58	Шолха алапаш яздар.	2	26.04		
			16.05		
59-60	Дифтонг оа дола дешаш яздар.	2	17.05		
			23.05		
61	Контрольни хъаяздар.	1	24.05		
62	Г1алаташ т1ара болх. Кепайоазон текст хъаязъяр.	1			
63	Шолха алапаш дола дешаш яздар.	1			
64	Диктант.	1			
65	Г1алаташ т1ара болх. 1омадаър ч1оаг1дар.	1			
66	Шолха алапаш дола дешаш яздар.	1			

Диксаторга калыкт.

Программа отгавь ФГОСа компонентташца юзавьч, г'илг'ий мотт хьехара Г'илг'ий республика дешара министерство хставьча хьоксама программавга хьезжа I кивсса г'илг'ий мотт хьехара долча дешара кижках. Книжка чулоацам оттабараш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Малысатов. Арахийтад кижжа тоа в дьр кхозлаг'ла 2009 шера «Сердано» яхача издательство-205 оаг'лув.

Юхьянцарча кивссапта дешара урокыш хьехаш болча хьехархошта хьылхашка докксий а бехтхоккаме а деккарац латт: дешархой шавра, нийса, кхетадеш, кьостадеш деша Iомабар; дешара кижжкыш т'арча произведеней чулоацам бовзийтар а цар керггера уйла йовзийтар а.

Эрсий йовзункой произведенеш коксыяхьара малан да г'илг'ин эрсий литература в'аши ювзаяра, мейта к'лоарг'лонаш, хозыл таккар, шинна мейта безам т'лабахийтар, сага кхетаме мей лаврх'аме да цу литература чулоацамо хьехар берашта д'ахайтар.

Программа дерх'лам ба:

- дешархой Iомабе шавра, кхетам болыш, оз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;

- дешара безам т'лабахийтар, ч'лоаг'лар, кижжа дезадалийтар, из харжа а шоаши деша а хар;

-художественни х'ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархошта шоашта хетар дувцар, хьагойтар, озаца а дешашта а сурташ деккар; -догтар'алах, дикалах, эзделах, бакьдарах кхетам шербар, г'илг'ий литература эзилийтар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхейр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Дадуг'ла хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хатгарашта жон дала хар, текста чулоацам арг'лар'ла а хуртболыш д'анийсбе хар.

- Сабаре, дешдоакьхошта дешарла шавра, кхетаме дешара д'лаг'лавагар, нийса, б'ларча дешашта, ч'лоаг'ла деша хар. Г'лехь-т'лехьаг'ла а сиклуш деша хар.

Литература хара пронедевтика.

-Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацапта а, текст сенах оыл а хар. Текста чулоацам а керггера уйла а дешархоочоа шийна хьаала хар.

-Текста чулоацам хьабувцар, дешалехьа сюжетта чу хетаргахьа дувцарлар е хуртлар хьаала хар.

-Дешархошта хьехархоочун новьгостапта ха деза текста юккера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хьалехьа.

Байта а проза а чулоацам в'аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болк.

- Хъехархоочуһна дешара т'1 адуллар оттаде, урока дерх'1 амга хъежка. Деша дешара дерх'1 амашка хъежка.
- Массанеца ихъана урока пһан оттае ха, пронзвденни чуловцам хъабуһцара пһан оттае ха. Пһанана хъежка беш бола болх тахкар, баяча балха корта бар, мах бар, шһтта кхыча дешархой балха мах бар.
- З'1 амгыча тоьбаца е пһинне ихъана болх беш, кердача темвах ховр а, де ховр а хъаьговстадар. Урок йодлаш беша балках разза хилар е па хилар д'1 авздар, лавкыча говзала т'1 акхуыш хилар хъаьховсар.
- Ше баяча балха разза хилар е па хилар дешархоочо шһй до'1 амга'1 а хъалдар, урока карах па доьлгача х'1 ама теркам бар, из тоьлдара болх бе дерх'1 ам даьлгашар.

Познавателъни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархоочо хаттарашна новкъостал а деш. Деша къаьйла малан ха, из тахка.
- Пронзвденеш шойла йһста, в'1 ашккотогтае, коькьарадар а таралоцар а хъавоьлалаш.
- Дийшачун дакта дһста мукъама е илһи даьтала, е суртаца, е кһпаца.
- Пронзвденни турпалхоочо дечун бахъан тахкар. Шһйна хетаьчун, ше яхачун доьг'1 а масалаш доьлгале, дьржа дувзденна къамал де.
- Г'1 алг'1 ай фьлгаш кхоллара дерх'1 ам ха, пар лу пайда, пар дерх'1 ам ха.
- Поэзи а проза а шойла къавостас ха, литературһни йһман кхетам балара тексташни санна.
- Кхоллама навькаш хъаьховсар, тайп-тайпара пронзвденеш даьлдуьлцаш, проектһни т'1 адуллараш кховачаьлеш.
- Дешаьлдар кхетаде, дийшар ловаьца таьлһица чу а схема чу а д'1 авзде ха.

Коммуникативни УУД.

- Дувцара къамал оттаде, урока болх беш каьдай хила, хаттараш теша. Диалогте, тоьбах болх беш дакта лаца. Шһйна бакъаьхъа хетар ч'1 оьг'1 деш, кхычарда къамал де хар.
- Темата хъежка 5-6 предлоьженсх дувзденна къамал оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга даьлг'1 а ха, къовсама юкъе дакта лаца.
- Пронзвденни урпалхоочо даьчун мах бе, эьди дешаьна къамал де.
- Кхычача дешархой урока баяча балха мах бе ха, оттаьйча критерешца.

- Барт бара кийча хилар хьахьоксар, кьовсам, дов е цитовм д|ибакькьара тайн-тайнпара вариацио йовлае ха.

- Боккхийчарца кьамалд деш, книжкаши, дошлоргуаши, энциклопедеш дещаш кердадар, пайдабар леха.

- Йокька йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкьосталца кийчъяр, проектв темага хьежжа, слайдшика хьежжа темак лалда лоаца дуваца.

Личностни.

- Художественни произведенеш ешарца дещала юкьсера безамв кергтерв хьал хар (барт хилар, сий дар, безаме, кьахетаме, в|аши новкьостал деш хилар)

- Ше вьнна моттиг ховш хила, ше малгалча этносаца ловрх|аши ва ха. Кьыча кьамех цар сий деш кьамалд дар.

- Кьылола культураши а, кьамаш в долта ховш хилар, дикаг|а довазчарех хьадувца ха, культураца е динаца шовй культура е дина тарыхтараш хьалга хар (нохчий, татараш, |арбий, сирийаш, кх. д|. а).

- Юкьа а ца легкаш, кьычунга ладуг|а ха, ший уйла сатийна д|аалар, тайн-тайнпара аргументаш а йоалеш. Дешархой в|аши кьовсам балара бахьанаш ха.

- Ш|аг|а а класе а книжкаш дешара т|аккувш хилар хьахьоксар, библиотеке ахар, мукьта волча хана, урока эша материал кийчъяр.

- Йовзонхой кколламах ха безам болаш хилар хьахьоксар, шийна эгтара ч|оаг|а|а безачар ц|ераши яха хар, безара бахьан а хьаалар.

- Литературни кколлама болг шийна эшаш болта хар.

- Ишколе вахара бокьонаш йовзар, цар дешархочоа лун айда малгал|а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доваде йийшача произведени юкьсера.

- Сага новкьостал доапаш ше болг бе ховш хила, ше давчох жон дала дещалта ховш хила.

- Поэтически деша хозал ховш хила, йовзонхочо дешашца сург дулаш довадад дешаш хьалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а эпитеташ а шовй кьамалда юкьедоаладар.

- Эделалца дар доацар ховш хила, литературни турпалхосхи элдийча сагахк йовкька овмалаш хьаовцаха, г|улаккаца дар доацар кьосагтае ха.

- Дешаш а элдеш а нийса ваг|аран б|аргий са толка ца даран йоаг|а бокьонаш ховш хила. К|аьдвалар д|адовкькшаш е эза ултражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахк|ена хилара бокьонаш ц|аг|а а накьайоалаш дешае ха.